

Розвиток інформаційної субкультури дошкільника засобами інформаційного середовища

Коваленко Т.В.
вихователь
ДНЗ №8 «Світлячок»
м.Лисичанськ
Луганська область

Споживайте інформацію свідомо

Наш світ нестримно змінюється. Новим поколінням належить жити в абсолютно інших умовах, де виникнуть нові цінності, будуть життєво важливі нові, не відкриті ще сьогодні знання. І тому, справжній педагог повинен працювати на майбутнє, випереджати свій час.

Ми повинні учити дітей жити в світі, який постійно змінюється, вирішувати проблеми, з якими ніхто ніколи раніше не стикався. Можна з упевненістю передбачити, що в осяжному майбутньому ця парадигма визначатиме розвиток дошкільної системи освіти.

Інформаційний підхід в вихованні маленького громадянина, має наскрізно пронизувати весь навчально - виховний процес, органічно поєднувати національне, громадянське, моральне, родинно-сімейне, естетичне, правове, екологічне, фізичне, трудове виховання, базуватися на національній історії, знанні та відстоюванні своїх прав, виконанні конституційних і громадянських обов'язків, відповідальності за власне майбутнє, добробут та долю країни.

Нові інформаційно-комунікаційні технології, засновані на використанні комп'ютерних технологій і телекомунікаційних засобів, передбачають отримання нової інформації, нового знання. Тому їх використання в навчанні і вихованні є необхідним.

В нашому дошкільному закладі була вибудована система форм і методів розвитку інформаційної субкультури дітей дошкільного віку під впливом сучасного інформаційного середовища. Методика розвитку інформаційної субкультури у дітей дошкільного віку визначається як цілеспрямований багатоаспектний процес, що включає наступні етапи:

1. інформаційний,
2. навчальний,
3. практико-перетворювальний,

реалізація змісту яких забезпечується за рахунок різних форм, методів і здійснюється відповідно до структурних компонентів інформаційної субкультури.

Інформаційний етап спрямували на збагачення дітей знаннями в сфері інформаційної картини світу. З цією метою в нашому дошкільному закладі використовували форми і методи роботи, об'єднані загальною темою «Подорож в країну «Інформанію»: бесіда «Інформація навколо нас»; відвідування «Музею інформаційного розвитку»; ігри «Чарівний ящик», «Зіпсований телефон», «Зіпсований лист»; ігрове завдання «Найбільш спостережливі»; бесіда «Знаки і символи»; заняття «Наші технічні помічники» та ін.

Знайомство зі світом інформації на першому етапі забезпечило орієнтування дітей у понятті «інформація», що включає в себе обмін відомостями між людьми, людиною і автоматом; знання про особливі властивості інформації: повнота, достовірність, зрозумілість, корисність, своєчасність, про можливості кодування інформації. Дошкільнята стали розрізняти способи отримання, передачі, зберігання інформації (емпіричний, комунікативний, технічний), стали звертати увагу на книгу як одного зі сховищ найрізноманітнішої інформації. Творче додавання пізнавального матеріалу сприяло тому, що діти стали усвідомлювати, як відбувається процес передачі інформації, виділяти його ланки (джерело інформації, приймач інформації, канал зв'язку).

Також на заняттях ми проводили різні тематичні заходи з використанням мультимедійної техніки. Діти ставали співавторами мультимедійної презентації для тематичних екскурсій, екскурсоводами під час їх проведення. Особливістю наших екскурсій є форма діалогу. Такі заходи дають можливість ознайомити з музеями, матеріалами з різних тем. У мультимедійних презентаціях використовуємо, окрім картинок схеми, діаграми, графіку, анімаційні, звукові ефекти. Під час роботи над створенням презентацій у руках кожної дитини є потужний мотиваційний інструмент для активізації пізнавальної діяльності майже кожного дошкільника.

ІКТ використовуємо під час організації пошуково-дослідницької роботи .

Наш навчальний етап спрямований на розвиток умінь дитини взаємодіяти з світом інформації. Для розвитку елементарних навичок і вмінь роботи з смисловою інформацією використовували такі форми і методи роботи: «Секрети розумної книги»; ігрове завдання «Фоторепортаж, «Маленькі інтерв'юери»; завдання з кодування інформації (на прикладі Азбуки Морзе»), ігрова вправа «Передавач інформації» та ін.

Даний етап забезпечив розвиток вміння користуватися програмами для отримання необхідної інформації, вміння здобувати інформацію з допомогою програм, технічних помічників; вміння самостійно кодувати інформацію; вміння співвідносити органи-аналізatori і вид інформації, який можна отримати тільки за допомогою будь-якого з цих органів.

Практико-перетворювальний етап був спрямований на організацію самостійної роботи дитини з інформаційним світом і вирішував такі завдання, як: закріпити вміння відбирати, оцінювати і переробляти отриману інформацію. З цією метою використовували форми і методи роботи: завдання «Знавці розумних книг», завдання «Джерело-приймач», «Знайди інформацію у казці», підбір літератури по заданій темі, створення проекту.

Даний етап забезпечив розвиток вміння орієнтуватися в різних джерелах інформації і вибирати серед них найбільш підходящі по цільовій установці; вміння аналізувати запропоновану дорослим ситуацію з позиції процесу передачі або прийому інформації (виявлення джерела, приймача, характеру зв'язку - односторонній або двосторонній); вміння робити висновки з отриманої інформації.

Робота з батьками була націлена на формування знань про значення розвитку інформаційної субкультури дітей старшого дошкільного віку. Для його реалізації використовувалися наступні заходи: тестування батьків, «розумний блокнот», складання спільної пам'ятки «Як дитині не загубитися у світі інформації», обмін «батьківським досвідом», заняття «Інформація навколо нас».

У батьків сформувалося чітке уявлення про те, як важливо бути для дитини зразком у взаємодії зі світом інформації (вміти формулювати свою інформаційну

потребу і висловлювати її словесно; знати основні алгоритми пошуку інформації в залежності від виду інформаційного запиту; вміння отримувати інформацію з джерела і т. Д.); важливо замислюватися над тим, з яких джерел діти отримують знання, контролювати якість цих джерел, допомагати дитині не загубитися у величезному світі різноманітної інформації. Мама і тата усвідомили необхідність використання певних ресурсів сучасного інформаційного середовища в процесі розвитку інформаційної субкультури своєї дитини і разом з дитиною відкриває для себе «Нову незалежну Україну».

Показники і рівні розвитку інформаційної субкультури дітей старшого дошкільного віку характеризуються ступенем освоєння знань про світ інформації, оволодіння вміннями взаємодії з інформацією різного роду, з агентами сучасної інформаційної середовища, адекватністю, цілеспрямованістю, ініціативністю і самостійністю їх використання в поведінці і діяльності при досягненні результатів.

Таким чином, виховна діяльність з використанням ІКТ забезпечує широку творчість вихованця у інформаційному середовищі, позитивному емоційному настрої, підкріпленому створеною вихователем «ситуацією успіху», що звільнює добрі почуття та прагнення дитини.

Підсумовуючи вище викладене, можна зробити висновок, що використання ІКТ та мережі Інтернет у виховному процесі відкриває можливості:

- ✓ Збереження історичної наступності поколінь, активізації вивчення національної культури, виховання дбайливого ставлення до історичної та культурної спадщини українського народу.
- ✓ Формування духовно-моральних якостей особистості.
- ✓ Виховання патріотів, громадян правової демократичної держави, які поважають представників інших національностей та віросповідань.
- ✓ Різнобічний розвиток дітей та молоді, формування їх творчих здібностей, створення умов для самореалізації особистості, виховання у молоді цілісної картини світовідчуття.
- ✓ Формування основ культури здоров'я, свідомого ставлення до подружнього життя;

- ✓ Формування профорієнтаційної мотивації, навчання головних принципів побудови професійної кар'єри.
- ✓ Формування соціальної та комунікативної життєвих компетенцій.

Сучасний дошкільник - носій субкультури, притаманною лише дошкільнику і відрізняє його від дітей іншого віку і дорослих, субкультури, яка зазнає змін залежно від навколишніх подій.

Середовище виконує по відношенню до дитини **інформативну** (розширюються межі пізнання навколишнього світу, збагачуються враження дітей), **емоційну** (зачіпає душу дитини і викликає позитивні емоції, забезпечує емоційний підйом, почуття захоплення інформаційної, побутовою технікою) та **регуляторну** (спонукає до дій, що забезпечує становлення практичної діяльності, дозволяє дитині знайти засоби задоволення потреб) функції.

Отже, сучасне інформаційне середовище багатообразне, має етнографічну, історичну, соціологічну, культурологічну, виховну цінність для дитини, тим самим розкриває дитині світ з різних сторін, з його зв'язками і відносинами.

Література

1. Беловика Я.Г. Сприйняття дитиною комп'ютера й комп'ютерних ігор// Питання психології,—1993,— №3.
2. Морзе Н.В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. – К.:
- 3.Дудка І. Використання мультимедійних технологій у процесі навчання //Завуч. – 2007. – № 31. – С. 10-11.
- 4.Закон України «Про Національну програму інформатизації» // <http://zakon.rada.gov.ua>
- 5.Яновський О.А. Модель організації пошуково-дослідницької діяльності з використанням ІКТ // <http://www.narodnaosvita.kiev.ua>

(За матеріалами ІХ Міжнародного фестивалю педагогічних інновацій, м.Черкаси, 21-22 вересня 2017 р.)

